

A Fővárosi Ítéltábla Rideg Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Rideg Ákos ügyvéd; által képviselt I. rendű és II. rendű felpereseknek, a Varga János Tamás és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tarján Zoltán Györgyügyvéd) által képviselt alperes ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2012. szeptember 28. napján kelt 31.P.21.221/2010/24. sorszámú ítélete ellen, a felperesek részéről 25. és 26. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest 60.000 (hatvanezer) forint + ÁFA mértékű, a II. rendű felperest 55.000 (ötvenötezer) forint + ÁFA mértékű másodfokú peröltség megfizetésére, valamint az I. rendű felperest 177.800 (százhetvenhétezer-nyolcszáz), míg a II. rendű felperest 170.200 (százhetvenezer-kétszáz) forint fellebbezési eljárási illetéknek az állam részére, külön felhívásra történő megtérítésére.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. rendű felperes 2004. augusztus 15-én, míg a II. rendű felperes 2005. február 2-án Talizmán Plusz 213. életbiztosítást kötött az alperessel. Állították, hogy a szándékuk nem életbiztosítás, hanem lakás előtakarékosági szerződés megkötésére irányult. Amennyiben az alperes ügynöke megfelelő tájékoztatást adott volna az általa ajánlott termékről, abban az esetben az életbiztosítás szerződést nem kötik meg, mivel szándékuk kifejezetten lakás vásárláshoz szükséges előtakarékosági szerződés megkötésére irányult, illetve kedvező feltételekkel kívántak hitelhez jutni. Keresetükben annak megállapítását kérték, hogy

az alperessel kötött 38358059 és a 38508404 számú életbiztosítási szerződéseik érvénytelenek a Ptk. 210. § (4) bekezdés és 235. § (1) bekezdés, illetve 236. § (1)-(2) bekezdései alapján, megtévesztésre hivatkozással. Másodlagos kérelmükben az érvénytelenség megállapítását a Ptk. 210. § (1) bekezdésére alapították, mivel a szerződés megkötésekor tévedésben voltak. Mindként esetben kérték az általuk teljesített befizetések visszafizetésével az eredeti állapot helyreállítását. Harmadlagosan kártérítés megfizetésére kérték kötelezni az alperest, mert a 2003. évi XLV. törvény (Bit.) 96. § (1)-(2), illetve 167. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakat megszegte, az elállás lehetőségéről őket nem tájékoztatta, ezért a szerződéseket azok megkötésétől számított 30 napon belül nem tudták megszüntetni. Hivatkoztak arra is, hogy az alperesi üzletkötő nem olyan konstrukciót javasolt részükre, ami az ő érdekükben állt volna.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a felperesek a tájékoztató átvételét aláírásukkal igazolták, melyből megállapítható, hogy az általuk kötött szerződések életbiztosításra vonatkoztak, melyek lehetőséget biztosítottak kedvező jelzáloghitel felvételéhez, azonban a szerződések nem tették kötelezővé sem az ő sem a partner bankjuk részére a kölcsön nyújtását. Megítélése szerint a felperesek megtévesztésüket, tévedésüket nem bizonyították. Hivatkozott arra is, hogy a Bit. rendelkezéseit nem sértették meg, a szerződés megkötése előtt a felperesek megfelelő tájékoztatást kaptak a szerződésről. Megítélésük szerint a megtámadást követő haladéktalan bírósági igényérvényesítés nem történt meg, a keresetük elkésztetnek tekinthető.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Az ítélet indokolása szerint a felpereseknek sem a megtévesztésük, sem a tévedésük tartalmát nem sikerült bizonyítaniuk. A bíróság nem vonta kétségbe, hogy a felpereseknek a biztosítási szerződés megkötésekor szándékuk az volt, hogy kedvezményes feltételekkel lakáshitelhez jussanak, ez azonban a tévedés megállapításához nem elegendő, ugyanis a perbeli szerződések lehetővé tették a kedvezményes hitelfelvételt a szerződés 2. és 3. éves időszaka között. Rögzítették azt is, hogy a teljes futamidőre ezen kedvezményeket az alperes nem vállalja. Az elsőfokú bíróság azt, hogy az alperesi biztosításközvetítő a szerződésben foglaltaktól esetlegesen eltérő tájékoztatást adott, megállapítani nem tudta, figyelemmel arra, hogy a biztosításközvetítő többszöri idézés, pénzbírság és elővetés elrendelése ellenére a tárgyaláson nem jelent meg. A felperesek e körben tett előadása önmagában pedig ennek bizonyítására nem elegendő. A felperesek állították azt is, hogy az alperes üzletkötője a szerződés időtartama alatt is tévesen tájékoztatta őket arról, hogy milyen következményekkel jár, ha a hitelt a két év díjfizetés után nem veszik igénybe. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a szerződés időtartama alatti téves tájékoztatás a Ptk. 210. §-a szerinti érvénytelenségi oknak nem minősül, mivel az nem a szerződés megkötésekor állt fenn. Ezen okból a 30 napos felmondási időre vonatkozó tájékoztatás elmulasztása sem vezethet érvénytelenségre. Hangsúlyozta az ítélet, hogy a szerződés megkötéséhez szükséges orvosi kérdőívből, az ajánlat elnevezéséből, az iratok megszövegezéséből egyértelműnek kellett lennie a felperesek számára, hogy a

szerződés akkor is életbiztosítás, hogyha azt lakás előtakarékosági célra kívánták használni. A felperesek a megtámadással kapcsolatos határidőket sem igazolták. Az I. rendű felperesi előadás szerint 2008 augusztusában szerzett tudomást arról, hogy a szerződése nem előtakarékosági szerződés, ehhez képest 2009 tavaszán vette fel a kapcsolatot az alperes ügynökével, és 2009. augusztus hóban közölte a megtámadást a jogi képviselője útján az alperessel, a keresetlevelet pedig 2010 márciusában nyújtotta be, amely nem minősül a Ptk. 236. §-a szerinti haladéktalan igényérvényesítésnek.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes a Bit. 167. §, illetve 96. §-ában foglalt kötelezettségének nem tett eleget, elmulasztotta felhívni a felperesek figyelmét a szerződéskötést követő 30 napon belüli indokolás nélküli felmondási lehetőségre. Ezen lehetőségről az alperes 2009 augusztusi levelében tájékoztatta a felpereseket, ennek ellenére a felmondás jogával 2010 áprilisában éltek, mely a késedelmes tájékoztatáshoz képest is elkéssett. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Ptk. 339. §-ában foglalt kártérítés elemei nem állnak fenn, nincs ok-okozati összefüggés az alperesi magatartás és a felperesek kára között. A bíróság szerint nem bizonyított, hogy megfelelő tájékoztatás esetében a felperesek életek volna a 30 napon belüli felmondás jogával. Jelen esetben nem merült fel adat arra, hogy a felperesek a szerződés megkötését követő 30 napon belül meggondolták volna magukat, és nem kívánták volna a szerződést fenntartani. A felperesek 2008 áprilisában, illetve 2007 novemberében maguk is kérték a szerződések fenntartását. A felperesek a 30 napon belüli felmondás esetében is csak az addig befizetésekkel egyező összeget igényelhettek volna kártérítés címén.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek éltek fellebbezéssel, mely elsődlegesen a kereset megváltoztatásával a kereseti kérelmüknek helyt adó döntés meghozatalát, másodlagosan - amennyiben a bizonyítás kiegészítése szükséges - az ítélet hatályon kívül helyezését kérték. Álláspontjuk szerint az elsődleges kereseti kérelem vonatkozásában nem lett volna mellőzhető XX tanúkenti meghallgatása. A bíróság a részére rendelkezésre álló perjogi eszközöket a tanú meghallgatásának elősegítése érdekében nem használta megfelelően, a tanú meghallgatásának elmaradása nem írható a terhükre. Vállalták, hogy fellebbviteli tárgyaláson előállítják, illetve idézhető címét tárgyalás előtt benyújtják.

Álláspontjuk szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra a következtetésre jutott, hogy nincs okozati összefüggés az alperesi tájékoztatás elmaradása és a bekövetkezett káruk között, ugyanis számukra kényszerhelyzet volt a szerződések fenntartása, mivel a felmondás folytán csupán az általuk befizetett összeg töredékét kapták vissza az alperestől. Hivatkozásuk szerint az ok-okozati összefüggés abban áll, hogy az alperesi jogszabálysértés elvonta tőlük annak lehetőségét, hogy kellő időben vizsgálják és felismerjék a szerződési akaratuk és az aláírt szerződésük különbségeit, és mérlegelhessék annak következményeit. A 2009. augusztusi alperesi tájékoztatás 5 évvel a törvényi tájékoztatási kötelezettséget követően történt, ekkor csak jelentős érdeksérelemmel lehetett volna a szerződést felmondani. Hangsúlyozták, hogy az igényfelmérő lapokon is közvetlen szerződési szándékukként a lakás előtakarékoságot jelölték meg, így az alperesi ügynök nem köthetett volna biztosítási szerződést velük.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsődleges és másodlagos kérelmek tekintetében a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset előterjesztésére nem a Ptk. 236. § (1) bekezdésében írt határidőn belül történt. A felperesek a teljes szerződéses dokumentációt átvették, azt aláírásukkal elismerték. Az elsőfokú bíróság mindent megtett a biztosításközvetítő ügynök tanúkenti meghallgatása iránt, az elővezetését is megkísérelte. A harmadlagos kérelem tekintetében pedig utalt arra, hogy a felperesek a szabályszerű tájékoztatás esetében sem éltek a 30 napon belüli felmondás jogával. 2007. november 28-án, illetve 2008. április 18-án kérték szerződésük reaktiválását, mellyel kifejezték a szerződések fenntartására irányuló szándékukat. Álláspontja szerint a felperesek nem bizonyították azt sem, hogy az alperesi eljárással összefüggésben káruk keletkezett, illetőleg a kár és a mulasztás között ok-okozati összefüggés állt volna fenn. Előadta, hogy a biztosítási szerződés fennállása alatt a szerződésben meghatározott szolgáltatást nyújtotta, így káruk nem származhatott. A Bit. 96. § (2) bekezdése szerinti felmondási jogot az alperesi ÁSZF tartalmazta, mely a felperesek birtokában volt az ajánlat megtétele óta. Rámutatott, hogy a felperesek által megkötött biztosítási szerződés lehetőséget adott a felpereseknek az alperes partner bankjánál jelzálogkölcsön felvételére, ennek ellenére a szerződésben meghatározott időben a felperesek nem folyamodtak kedvezményes kölcsönért, hanem azt késedelmesen tették meg.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperesek keresetüket késedelmesen terjesztették elő, elmulasztották a Ptk. 236. § (1) bekezdése szerinti haladéktalan igényérvényesítést. A felperesi előadás szerint 2008. augusztus végén, illetve szeptemberében észlelték, hogy az alperessel megkötött szerződés valójában életbiztosítási szerződés, nem pedig a lakásvásárláshoz szükséges előtakarékoság célját szolgálja. A felperesek jogi képviselőjük útján 2009. augusztus 18. napján a szerződést megtámadták, az alperes pedig a 2009. augusztus 31. napján kelt levelében elutasító választ adott, a szerződéseket érvényesnek tartotta. Ezt követően a felperesek 2009 októberében a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéhez panasszal éltek, mely nem tekinthető a törvényben előírt igényérvényesítésnek. A felperesek csupán 2010. március 2-án terjesztették elő keresetüket a bíróságon. Az alperes elutasító válasza és a kereset benyújtása között eltelt 6 hónapos időtartamot a bíróság nem tekintheti a Ptk. 326. § (1) bekezdése szerinti haladéktalan igényérvényesítésnek. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint - mint ahogy azt a BDT.2010. 2219. számú eseti döntésében is kifejtette - ebbe a körbe csupán a per megindításához szükséges előkészítő intézkedések átlagos és reális időigénye sorolható. Mivel a felperesek már a jelenlegi jogi képviselőjük útján éltek 2009 augusztusában a megtámadási jogukkal, így e körben külön adatok beszerzésére és jogi képviselő meghatalmazására sem volt szükség. A fentiekre tekintettel a felpereseknek a szerződések megtámadására vonatkozó igényérvényesítési lehetősége megszűnt, ezért az elsőfokú bíróságnak

nem kellett volna vizsgálnia a szerződések érvényességét. Az erre vonatkozó megállapításokat a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából mellőzi.

Az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül utasította el a felperesek kártérítés iránti igényét is. Helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes jogszabályt szegett, amikor a Bit. 167. § (2) bekezdésébe foglalt kötelezettségének nem tett eleget, nem tájékoztatta a felpereseket arról, hogy a szerződés létrejöttéről szóló tájékoztatás kézhezvételétől számított 30 napon belül az életbiztosítási szerződést írásbeli nyilatkozattal, indokolás nélkül felmondhatják. A másodfokú bíróság azonban az alperesi jogellenes magatartás, valamint a felperesek esetleges kára közötti ok-okozati összefüggést nem tudta megállapítani, ugyanis a felpereseknek nem kizárólag ez a külön tájékoztatás adhatott volna lehetőséget a szerződésük megismerésére. Nem vitás, hogy a felperesek az általános szerződési feltételeket az alperes ügynökétől átvették, azt aláírásukkal elismerték. Az általános életbiztosítási szabályzat 12. § 1. pontja is tartalmazta, hogy a biztosítónak a szerződés létrejöttéről adott tájékoztatását követő 30 napon belül a szerződést - önálló foglalkozással vagy üzleti tevékenysége körén kívül - megkötő természetes személy szerződő a biztosítási szerződést írásbeli nyilatkozattal indokolás nélkül felmondhatja. Így nem voltak elzárva a jogszabály által biztosított felmondási joguk gyakorlásától.

A felperesek arra is hivatkoztak, hogy nem olvasták el a részükre átadott szerződési feltételeket, azonban ezt az állításukat nem bizonyították. Amennyiben a másodfokú bíróság ezt az előadásukat valónak fogadja is el, az alperes a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján mentesül a kár megfizetése alól, ugyanis ezen rendelkezés értelmében a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A felperesektől pedig elvárható lett volna, hogy a biztosító által átadott iratokat elolvassák.

A felpereseknek egyébként semmilyen magatartása nem utalt arra, hogy korábban fel kívánták volna mondani a szerződésüket; azt 2007. november 28-án, illetve 2008. április 18-án reaktiválták. Az alperes a 2009. augusztus 31-én kelt levelében felhívta a felperesek figyelmét a felmondás lehetőségre, ők azonban csupán 2010. április 28-án éltek ezzel.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a felperesek esetleges kára nem az alperes jogellenes magatartásával állt okozati összefüggésben.

Ezért a másodfokú bíróság sem vizsgálta a felperesek kárának mértékét.

Mindezekre tekintettel helyes az elsőfokú bíróság álláspontja, miszerint a Ptk. 339.§ (1) bekezdése szerinti kártérítési felelősség valamennyi törvényi feltétele nem áll fenn együttesen, ezért a kártérítés megfizetésére irányuló igényük is megalapozatlan.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján a fenti indokolásbeli módosítással helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, melyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján határozott meg.

A felperesek illetékfeljegyzési jogban részesültek, így kötelesek a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket megfizetni az állam javára, külön felhívásra.

Budapest, 2014. február 4.

Dr. Németh László sk.
a tanács elnöke

. Molnár Ágnes sk.. Merőtey Anikó sk.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

Réczi Imréné
bírószági ügyintéző